

Kostentoedelingsonderzoek 2026

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

19 februari 2025

Kenmerk R001-1298569XWT-V03-kzo-NL

Verantwoording

Titel	Kostentoedelingsonderzoek 2026
Opdrachtgever	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Projectleider	Koort Verveld
Auteur(s)	Marc Jansen en Rowie aan de Wiel
Tweede lezer	Xander Tekelenburg en Paul van den Berg (Van den Bosch en Partners)
Kenmerk	R001-1298569XWT-V03-kzo-NL
Aantal pagina's	22 (exclusief bijlagen)
Datum	19 februari 2025
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Methode	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Veranderingen in het belastingstelsel 2026	5
2.1	Bepalen ingezetenenanaandeel.....	6
2.2	Bepalen oppervlakten voor kostentoedeling	6
2.3	Berekenen categorale kostentoedeling.....	7
2.4	Tariefdifferentiatie wegen.....	7
2.5	Tariefdifferentiatie wateraanvoer.....	8
2.6	Aparte tarieven woningen en niet-woningen	9
2.7	Combineren van tariefdifferentiaties	10
3	Categorale kostentoedeling.....	11
3.1	Berekening ingezetenenanaandeel.....	11
3.2	Berekening aandeel Ongebouwd.....	11
3.3	Berekening aandeel Natuur	12
3.4	Berekening aandeel Gebouwd	12
3.5	Rekenkundige kostentoedeling	13
4	Gebiedskenmerken	14
4.1	Uitgangspunten	14
4.2	Beoordeling	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Als onderdeel van het nieuwe belastingstelsel, dat per 1 januari 2026 van kracht wordt, moeten de waterschappen in Nederland de kosten van de watersysteemtaak op een andere wijze aan de vier betalende categorieën gaan toedelen. De nieuwe kostentoedelingsmethode, Methode Gebiedskenmerken, vervangt de eerder gebruikte verdeelmaatstaf 'waarde' door stabielere 'gebiedskenmerken' die beter het profijt weergeven dat de categorieën Ingezetenen, Gebouwd, Ongebouwd en Natuur bij de watersysteemtaak hebben.

1.2 Methode

De nieuwe kostentoedelingsmethode start met het bepalen van de kenmerken Inwonerdichtheid (aantal inwoners per km²), dichtheid Ongebouwd (aantal ha ongebouwd per 1.000 inwoners) en dichtheid Natuur (aantal hectare natuur per 1.000 inwoners). Dit resulteert in de bandbreedte waarbinnen het kostenaandeel van de ingezetenen valt en een rekenkundige uitkomst van het kostenaandeel van Ongebouwd en Natuur en daarmee van Gebouwd. Hierna kan het waterschap, gebruikmakend van verschillende gebiedskenmerken, tot de vier definitieve kostenaandelen komen die in de kostentoedelingsverordening worden opgenomen. De keuzes binnen de bandbreedtes moeten worden gerechtvaardigd door kenmerken van het beheergebied en/of kenmerken van de taakuitoefening van het waterschap. Deze motivatie op basis van gebiedskenmerken moet in de toelichting op de kostentoedelingsverordening worden opgenomen.

Naast het uitvoeren van het kostentoedelingsonderzoek heeft u ons gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar de gebiedskenmerken van het gebied en de taakuitoefening van HDSR. Hierbij wordt als basis gebruik gemaakt van het schema van gebiedskenmerken zoals opgenomen in de Handreiking Methode Gebiedskenmerken van de Unie van Waterschappen. In dit onderzoek beperken we ons niet per definitie tot deze opsomming. Hierbij wordt een vergelijking gemaakt met de overige waterschappen in Nederland en gebruik gemaakt van beleids- en begrotingstukken van HDSR zelf. Als resultaat presenteren we per relevant gebiedskenmerk argumenten voor een eventuele aanpassing binnen de bandbreedte. Het doel is om met de uitkomsten de bestuurlijke discussie te voeden met objectieve argumenten. Dit onderzoek is niet bedoeld om expliciet advies te geven voor een aanpassing in een bepaalde richting. Dit is aan het bestuur van het waterschap.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport begint in hoofdstuk 2 met een beknopte uitleg van de 'Methode Gebiedskenmerken', en de uitleg van verschillen met de oude methodiek. In hoofdstuk 3 worden rekenkundige resultaten gepresenteerd voor de categorale kostentoedeling en vergeleken met de huidige kostentoedelingspercentages. In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op het onderzoek naar de vergelijking van gebiedskenmerken van HDSR.

2 Veranderingen in het belastingstelsel 2026

In dit hoofdstuk worden de veranderingen in het belastingstelsel 2026 beschreven. Dit gebeurt op basis van de actuele situatie tijdens het schrijven van het rapport. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Het gewijzigd voorstel van wet zoals dat bij de Eerste Kamer is ingediend en hetgeen daarop is toegelicht tijdens de behandeling in de Tweede en Eerste Kamer ¹
- Handreiking Methode Gebiedskenmerken van de Unie van Waterschappen (toegezonden aan de waterschappen bij ledenbrief van 31 oktober 2024, kenmerk 23616/HA)

In de volgende tabel wordt per onderdeel van de kostentoedeling samengevat welke wijzigingen ten opzichte van het huidige stelsel worden verwacht. Vervolgens wordt verder ingegaan op de onderdelen die veranderen en nieuw zijn toegevoegd.

Tabel 2.1 Overzicht per onderdeel kostentoedeling

Onderdeel	Status	Toelichting
Bepalen inwoneraantal en ingezetenaandeel	Ongewijzigd	
Mogelijkheid tot verhogen ingezetenaandeel	Gewijzigd	Er is een voorwaarde toegevoegd.
Kostentoedeling op basis van economische waarde	Vervalt	
Bepaling oppervlakte Natuur	Ongewijzigd	De definitie van natuur is ongewijzigd en blijft een factor in de verdeelsleutel.
Bepaling oppervlakte Ongebouwd	Ongewijzigd	De definitie van ongebouwd is ongewijzigd en blijft een factor in de verdeelsleutel.
Bepaling oppervlakte Gebouwd	Ongewijzigd	Dit is een hulpmiddel bij het bepalen van de oppervlakte ongebouwd in de verdeelsleutel.
Kostentoedeling op basis van verdeelsleutel	Nieuw	Op basis van gebiedskenmerken wordt de kostentoedeling bepaald en wordt bij ongebouwd en natuur bestuurlijke ruimte tot verhoging/verlaging ingebouwd middels de bandbreedtes +/- 30 %.
Aparte tarieven woningen en niet-woningen	Nieuw	Het hanteren van twee aparte tarieven binnen de categorie Gebouwd is nieuw.
Tariefdifferentiatie wegen	Gewijzigd	De tariefdifferentiatie wegen is inhoudelijk ongewijzigd maar is gemaximeerd tot 100 %.
Tariefdifferentiaties buitendijks, bemalen, waterberging en glasopstanden	Ongewijzigd	
Tariefdifferentiatie wateraanvoer	Nieuw	Dit is een nieuwe tariefdifferentiatie Ongebouwd en Natuur.

¹ Kamerstukken I, 2023/24, 36 412, A (Wijziging van de Waterschapswet, de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht in verband met het versterken van de toepassing van het profijtbeginnsel bij de watersysteemheffing, het geven van ruimte aan nieuwe ontwikkelingen en het oplossen van enkele knelpunten).

Onderdeel	Status	Toelichting
Tariefberekening	Gewijzigd	De methodiek van de tariefberekening blijft hetzelfde, behoudens het apart tarief woningen/niet-woningen in de categorie Gebouwd, de lagere maximering van de tariefdifferentiatie wegen en de optie van de tariefdifferentiatie wateraanvoer.

Het belangrijkste vervallen onderdeel is de kostentoedeling op basis van de economische waarde. Dit betekent dat de huidige methodiek van waarde- en oppervlaktebepaling aan de hand van de 'Handreiking Kostentoedeling 2009 en Geowijzer' en de 'Taxatiewijzer (spoor)wegen' niet meer hoeven te worden gebruikt. Een aantal onderdelen uit deze methodiek, de bepaling van de oppervlakten Natuur en Ongebouwd, komt wel terug in de nieuwe methodiek.

2.1 Bepalen ingezetenenaandeel

De berekening van het ingezetenenaandeel is gelijk gebleven. Het wordt gebaseerd op de inwonerdichtheid en geeft het bestuur de mogelijkheid om binnen een bandbreedte het ingezetenenaandeel te bepalen. De mogelijkheid om het ingezetenenaandeel met maximaal 10 % te verhogen blijft ook bestaan maar moet in het nieuwe stelsel wel beargumenteerd worden 'aan de hand van gebiedskenmerken van het waterschap'. Gebiedskenmerken waarmee in het kader van de taakuitoefening rekening gehouden zou kunnen worden, zijn bijvoorbeeld: veel inwoners op relatief weinig oppervlakte Gebouwd, veel inspanningen van het waterschap die bijdragen aan recreatiemogelijkheden en een groot areaal natuur in het beheergebied. Waterschappen kunnen in hun motivering beschrijven welke gebiedskenmerken aanleiding geven voor een extra verhoging van het ingezetenenaandeel met maximaal 10 %.

2.2 Bepalen oppervlakten voor kostentoedeling

De kostendelen Natuur en Ongebouwd worden bepaald met verdeelsleutels waarin de oppervlakten van Natuur en Ongebouwd een belangrijke plaats innemen.

De definitie van Natuur en daarmee ook de oppervlakte is ongewijzigd en wordt op dezelfde manier als in het huidige stelsel vastgesteld. Dat kan door deze op basis van bronbestanden in beeld te brengen of aan te sluiten bij de areaalafbakening van de categorie Natuur in de watersysteemheffing.

De definitie van ongebouwde onroerende zaken en daarmee ook de oppervlakte is ongewijzigd en kan op dezelfde manier als nu worden vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (mee)getaxeerde oppervlakte gebouwd uit het belastingsysteem. De oppervlakte van de ongebouwde onroerende zaken wordt berekend door de (mee)getaxeerde oppervlakte gebouwd (inclusief sluimerende WOZ-objecten) en de oppervlakte natuur af te trekken van de totale oppervlakte van het beheergebied van het waterschap. Dit omdat het meegetaxeerde oppervlak gebouwd nauwkeuriger te bepalen is dan het oppervlak ongebouwd, beide uit de belastingaanslagen.

Deze rekenwijze sluit aan bij artikel 118 derde lid van de Waterschapswet:

- *‘Als één ongebouwde onroerende zaak als bedoeld in artikel 117, onderdeel b, wordt aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten: a. hetgeen ingevolge het eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak; b. een natuurterrein.’*

De oppervlakte ongebouwd kan ook worden bepaald op basis van de oppervlakte ongebouwd die is betrokken in de watersysteemheffing. Omdat er in de berekening een categorie als sluitpost moet zijn is Ongebouwd hiervoor het meest geschikt omdat Gebouwd nauwkeuriger te bepalen is.

2.3 Berekenen categorale kostentoedeling

De berekening van de categorale kostentoedeling gebeurt op basis van een geheel nieuwe verdeelsleutel:

- Het kostendeel Ingezetenen wordt bepaald zoals hierboven beschreven
- Het kostendeel Ongebouwd wordt berekend met de volgende formule:
 $0,0029317 * (A^{0,7414854}) \%$ waarbij A het aantal hectare ongebouwd per 1.000 inwoners is
- Het kostendeel Natuur wordt berekend met de volgende formule:
 $0,0000224 * (B^{1,1938609}) \%$ waarbij B het aantal hectare natuur per 1.000 inwoners is
- Het kostendeel Gebouwd is het restant percentage, $100 \% - \text{kostendeel Ingezetenen} - \text{kostendeel Ongebouwd} - \text{kostendeel Natuur}$

De kostendelen Ongebouwd en Natuur kunnen tijdelijk worden verhoogd of verlaagd met 30 % aan de hand van gebiedskenmerken van het waterschap. Na een overgangsperiode van twee jaar wordt deze bestuurlijke ruimte teruggebracht naar 25 %. Met deze mogelijke aanpassingen wijzigen ook de categorale kostentoedelingspercentages bij gebouwd. Deze overgangsperiode geeft het waterschap de ruimte om in kleine stappen naar een gewenste kostentoedeling te groeien.

In de motivering worden de waterschapsbesturen geacht expliciet de gebiedskenmerken en de taakuitoefening van het waterschap mee te wegen in de kostentoedeling. Voorbeelden daarvan zijn de mate van bebouwde oppervlakte (stedelijk waterbeheer), de mate van agrarische bedrijvigheid, de mate van inspanningen op het gebied van natuur, recreatie of waterkwaliteit, de omvang van het gebied dat is beschermd door primaire of niet-primaire waterkeringen, de omvang van het gebied dat is bemalen, wateraanvoer heeft of is ingericht als waterberging, de mate van inspanningen gericht op voorkoming van verdroging en de diensten die ingezetenen, eigenaren van gebouwen, agrariërs of natuurterreinbeheerders aan de waterschappen leveren, bijvoorbeeld in de vorm van 'bijdragen in natura' (zoals maaien en baggeren).

Middels een algemene maatregel van bestuur (AMvB) kan later door de wetgever worden besloten om bovenstaand percentage voor waterschappen die voldoen aan bepaalde kenmerken of voorwaarden te verhogen naar 50 %.

2.4 Tariefdifferentiatie wegen

De mogelijkheid die sommige waterschappen hebben om de tariefdifferentiatie wegen tot 400 % te verhogen, komt te vervallen. De verhoogde tariefdifferentiatie was bedoeld als instrument

waarmee de onbedoelde tariefstijgingen voor het kostendeel Ongebouwd, die voortvloeiden uit het gebruik van de waarde als verdeelmaatstaf, in de kostentoedeling konden worden beperkt. Met het nieuwe kostentoedelingsmodel is een structurelere oplossing voor dit probleem gevonden. Daarmee is de verhoogde tariefdifferentiatie voor wegen niet meer nodig.

De mogelijkheid om het tarief voor verharde openbare wegen op inhoudelijke gronden met maximaal 100 % te verhogen, blijft in stand. Voorbeelden daarvan zijn dat verharde wegen bijdragen aan hogere piekafvoeren en diffuse verontreiniging, en dus tot hogere kosten voor het waterschap leiden. De tariefdifferentiatie wegen is heffing-technisch, inhoudelijk niet veranderd.

2.5 Tariefdifferentiatie wateraanvoer

Geheel nieuw is de tariefdifferentiatie wateraanvoer. De voorgestelde wetstekst luidt als volgt:

- *'Het algemeen bestuur kan de heffing maximaal 100 % hoger vaststellen voor ongebouwde onroerende zaken die zijn gelegen in een bepaald gedeelte van het gebied van het waterschap waarin door of vanwege het algemeen bestuur van het waterschap een wateraanvoerproject tot stand wordt of is gebracht.'*

Het doel van deze tariefdifferentiatie is de waterschappen de mogelijkheid te geven om de kosten van de specifieke 'plusvoorziening' wateraanvoer in rekening te brengen bij die belastingplichtigen die van de voorziening profijt hebben. Het doorbelasten van deze kosten in de vorm van een tariefdifferentiatie en niet via een rechtenheffing (retributie) maakt het eenvoudiger om alle belastingbetalers in een bepaald gebied te belasten. Het waterschap hoeft niet aan te tonen dat een persoon die de voorziening niet zelf (mede) heeft aangevraagd er toch daadwerkelijk gebruik van maakt of er genot van heeft.

Wanneer het waterschap kan objectiveren dat er sprake is van een verschillende mate van profijt, kan er binnen het gebied gevarieerd worden met de hoogte van de tariefdifferentiatie. Er kunnen dus meerdere tarieven bestaan onder deze tariefdifferentiatie.

Een voorwaarde voor invoering van deze tariefdifferentiatie is dat het wateraanvoerproject tot stand moet zijn of worden gebracht op verzoek van tenminste één belanghebbende. Daarnaast moet er aantoonbaar draagvlak zijn voor het wateraanvoerproject. Praktisch betekent dit dat er voor invoering van de tariefdifferentiatie een draagvlakmeting plaats moet vinden. De vorm waarin deze draagvlakmeting plaats moet vinden wordt in de memorie van toelichting als volgt beschreven:

- *'Om te borgen dat er voldoende draagvlak is voor een plusvoorziening waarvoor extra geheven wordt, doet het waterschap vooraf een draagvlakmeting. Het waterschap nodigt alle (potentiële) heffingplichtigen uit het betrokken deel van het waterschapsgebied uit om binnen een nader te bepalen termijn schriftelijk of elektronisch aan te geven of zij de plusvoorziening wenselijk achten, waarbij het waterschap ook aangeeft dat de kosten van de voorziening via de tariefdifferentiatie in rekening worden gebracht. Wanneer er sprake is van verschillende tariefdifferentiaties voor één voorziening, dan is één draagvlakmeting voor het geheel voldoende. De plusvoorziening wordt alleen gerealiseerd als de meerderheid van de*

potentieel heffingplichtigen heeft gereageerd op de draagvlakmeting en ten minste twee derde deel daarvan zich vóór de plusvoorziening heeft uitgesproken.'

Bij de draagvlakmeting hoeft, uit efficiëntie-overwegingen, alleen te worden gekeken naar de ingekomen reacties. Voor bestaande wateraanvoerprojecten moet ook een draagvlakmeting worden uitgevoerd wanneer het waterschap er een tariefdifferentiatie voor wil invoeren. Heffing-technisch bezien is dit geen andere tariefdifferentiatie dan de heffingen voor buitendijks en bemalen gebieden. Het waterschap kan vaststellen om welke gebieden het gaat en daar vervolgens een hoger tarief doorbelasten aan de ongebouwde onroerende zaken.

De Unie van Waterschappen heeft een handreiking opgesteld als hulpmiddel bij eventuele invoering van deze tariefdifferentiatie. De handreiking bevat ook richtlijnen voor de wijze van uitvoering van een draagvlakmeting.

2.6 Aparte tarieven woningen en niet-woningen

Geheel nieuw zijn de aparte tarieven voor woningen en niet-woningen. Dit zijn aparte tarieven die alleen worden toegepast op de categorie Gebouwd.

De voorgestelde wettekst luidt als volgt:

- *'Bij het bepalen van het tarief voor gebouwde onroerende zaken als bedoeld in artikel 117, eerste lid, onderdeel d, is de verhouding tussen het percentage van de waarde van onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen en het percentage van de waarde van onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen gelijk aan de verhouding tussen de waardeontwikkeling van onroerende zaken gelegen in het waterschap die in hoofdzaak tot woning dienen en de waardeontwikkeling van onroerende zaken in het waterschap die niet in hoofdzaak tot woning dienen ten opzichte van de waarde twee jaar voorafgaand aan inwerkingtreding van dit lid.'*

Het doel van de invoering van dit aparte tarief is de waterschappen te verplichten om de lastenverschuiving van bedrijven naar woningen, als gevolg van de sterke stijging van de waarde van woningen, te bevrozen. Er wordt wel een kader gesteld voor de mate waarin de tarieven mogen verschillen. Dit kader is gebaseerd op het verschil in de waardeontwikkeling tussen woningen en niet-woningen.

Voor het berekenen van het verschil in de waardeontwikkeling wordt aangegeven dat gebruik gemaakt kan worden van de overzichten van de WOZ-waardeontwikkelingen die de Waarderingskamer jaarlijks samenstelt² of van de WOZ-waarden die de gemeenten aanleveren. De verhouding tussen deze twee waardeontwikkelingen wordt vervolgens gebruikt voor het bepalen van de tariefdifferentiatie Gebouwd.

Als peildatum wordt 1 januari twee jaar voorafgaande aan het jaar van inwerkingtreding gesteld.

Heffing-technisch bezien is dit een andere heffing dan de rest van de heffingen die gebaseerd zijn op een ruimtelijke afbakening en op basis van kadastrale percelen in het belastingsysteem

² <https://www.waarderingskamer.nl/woz-in-cijfers/marktontwikkeling/>

worden verwerkt. Dit aparte tarief niet-/woningen is gebaseerd op het onderscheid of een gebouwde onroerende zaak een woning of niet-woning is, en dus niet op een ruimte afbakening en kadastraal perceel in het belastingsysteem. Een woning is een onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dient zoals bedoeld in artikel 220a, tweede lid, van de Gemeentewet.

De Unie van Waterschappen zal een handreiking apart tarief woningen – niet-woningen opstellen als hulpmiddel bij de invoering van dit aparte tarief.

De verplichte invoering van dit aparte tarief heeft impact op de software die gebruikt wordt voor de belastingheffing. De invoering moet dus worden afgestemd met de afdeling of het belastingkantoor belast met de heffing zodat zij de software tijdig kunnen aanpassen.

2.7 Combineren van tariefdifferentiaties

De tariefdifferentiaties buitendijks, waterberging, bemalen, verharde openbare wegen, glasopstanden en wateraanvoerprojecten en het aparte tarief voor woningen en niet-woningen kunnen naast elkaar worden toegepast. Dit betekent dat het aantal verschillende tarieven bij invoering van deze tariefdifferentiaties snel kan oplopen.

Bij bijvoorbeeld stapeling van de tariefdifferentiatie buitendijks en apart tarief woningen en niet-woningen zijn er vier verschillende tarieven gebouwd, namelijk binnendijks – woningen, binnendijks – niet-woningen, buitendijks – woningen en buitendijks – niet-woningen.

3 Categoriele kostentoedeling

3.1 Berekening ingezetenenandaandeel

Het kostendeel ingezetenen is bepaald volgens de bekende methode op basis van inwonerdichtheid. De gemiddelde inwonerdichtheid van het beheergebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden per 1 januari 2025 is berekend op 1.021³ inwoners per km². Het inwoneraantal is aangeleverd door BghU en bedraagt 847.841. Het totaal beheergebied heeft een oppervlak van 83.030 ha en is aangeleverd door HDSR (2024). In 2022 bedroeg het oppervlak 83.021 ha. De verouderde grens had een kleiner oppervlak. Door de jaren heen zijn de bronbestanden verder ontwikkeld, wat kan leiden tot kleine verschillen. In de praktijk hoeft dit echter niet altijd tot een merkbaar verschil te leiden.

Indien alleen de inwonerdichtheid in beschouwing wordt genomen resulteert dit rekenkundig (volgens methode gebiedskenmerken) in een ingezetenenandaandeel van 41,10 %.^{4 5}

Bij de kostentoedelingsonderzoeken in 2020 en 2022 zijn respectievelijk 1.059 en 1.085 inwoners per km² aangeleverd door BghU. Voor onderhavig onderzoek heeft de BghU de WOZ-gegevens met zogeheten BAG-id's (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) gekoppeld aan de GBA (Gemeente Basis Administratie), om via deze methode een best mogelijke inschatting te maken van het aantal inwoners voor HDSR per gemeente en voor het gehele beheergebied van HDSR.

Deze methode wijkt af van het vorige kostentoedelingsonderzoek en is op dat moment de best beschikbare methode om het aantal inwoners nauwkeurig te bepalen. Door het gebruik van verschillende methodes ontstaat een kleine daling in de inwonersdichtheid. De vorige methode was minder nauwkeurig omdat er schattingen moesten worden gemaakt voor objecten waar meerdere bewoners samenwonen, zoals studentenhuizen en verpleeghuizen. De nieuwe methode is daarentegen beter herleidbaar en reproduceerbaar voor toekomstige onderzoeken naar kostentoedeling.

3.2 Berekening aandeel Ongebouwd

Het kostendeel Ongebouwd is bepaald met de nieuwe verdeelsleutel waarbij als oppervlakte de totale oppervlakte van het beheergebied minus de oppervlakte natuur minus de (mee)getaxeerde gebouwde oppervlakte per 1 januari 2023 (meest recent beschikbare gegevens) is gebruikt. De berekening van de categoriele kostentoedeling gebeurt op basis van de nieuwe verdeelsleutel⁶ (zie H2.3 voor de methode). Ongebouwd heeft een oppervlak van 54.125 ha (54.348 ha in 2022). Dit is een afname van 223 ha (-0,4 %).

³ In het vorige kostentoedelingsonderzoek van TAUW werd een inwonersdichtheid van 1.085 inw/km² aangehouden (Kenmerk R001-1290027MJS-V02-mdg-NL). Dit betekent dat een daling in het aantal inwoners heeft plaats gevonden. Dit is af te leiden doordat een andere methode is gebruikt om het aantal inwoners in het beheergebied van HDSR te bepalen dan eerdere jaren.

⁴ Met een inwonersaantal van > 1.000 inw/km² valt HDSR binnen de bandbreedte van 41 % - 50 %. Het rekenkundige gemiddelde wordt berekend door een ondergrens van 1.000 inw/km² en een bovengrens van 3000 inw/km² te hanteren. De ondergrens is wettelijk vastgesteld, de bovengrens is een keuze die gebaseerd is op de afgeronde hoogste inwonersdichtheid van Nederland binnen een waterschap (die van HH Delfland). Deze methode wijkt af van de voorgaande methodiek. Destijds is gekozen om ook de hoogste klasse een bovengrens te geven van 1.500 inwoners, in lijn met de stapgrootte van de lagere klassen.

⁵ De formule is als volgt: $((\text{dichtheid inw/km}^2 - \text{ondergrens inw/km}^2) / (\text{bovengrens inw/km}^2 - \text{ondergrens inw/km}^2)) * (\text{bovengrens \%} - \text{ondergrens \%}) + (\text{ondergrens \%})$. Ingevulde formule: $(1021-1000)/(3000-1000)*(50-41)+41 = 41,10\%$

⁶ De formule is als volgt: $0,0029317*(A^{0,7414854})\%$ waarbij A het aantal hectare ongebouwd per 1.000 inwoners is
A = 63,84

Het kostentoedelingspercentage voor Ongebouwd uit de meest recente waardeverhouding-kostentoedeling bedraagt 7,1 % (zowel in 2020 als in 2022). Op basis van de nieuwe verdeelsleutel bedraagt het categorale kostentoedeling percentage voor Ongebouwd 6,39 %.

3.3 Berekening aandeel Natuur

Het kostendeel Natuur is bepaald met de nieuwe verdeelsleutel waarbij de oppervlakte per 1 januari 2023 (meest recent beschikbare gegevens) is gebaseerd op de gegevens van de aanslagoplegging van BghU en het eigendom oppervlakte Natuur van het hoogheemraadschap. Dit oppervlak is toegevoegd omdat dit is vrijgesteld in de Verordening Watersysteemheffing. De berekening van de categorale kostentoedeling gebeurt op basis van de nieuwe verdeelsleutel⁷ (zie H2.3 voor de methode). Natuur heeft een oppervlak van 12.121 ha (12.270 ha in 2022). Dit is een afname van 149 ha (-1,2 %).

Het kostentoedelingspercentage voor Natuur uit de meest recente waardeverhouding-kostentoedeling (2022) bedraagt 0,1 %, in zowel 2020 als 2022. Op basis van de nieuwe verdeelsleutel berekening bedraagt het categorale kostentoedeling percentage voor natuur 0,05 %.

3.4 Berekening aandeel Gebouwd

Het kostendeel Gebouwd is de resultante van 100 % minus de andere kostendelen. De berekening van de categorale kostentoedeling gebeurt op basis van de nieuwe verdeelsleutel (zie H2.3 voor de methode). Gebouwd heeft een oppervlak van 16.775 ha (16.403 ha in 2022). Dit is een toename van 372 ha (+2,3 %).

Het percentage voor gebouwd was in waardeverhouding-kostentoedeling van 2020 en 2022 respectievelijk 51,8 % en 50,8 %. Op basis van de nieuwe verdeelsleutel bedraagt het categorale kostentoedeling percentage voor gebouwd 52,46 %.- $(100,00 - 41,10 - 6,39 - 0,05 = 52,46)$.

⁷ De formule is als volgt: $0,0000224 \cdot (B^{1,1938609})$ % waarbij B het aantal hectare natuur per 1.000 inwoners is
B = 14,30

3.5 Rekenkundige kostentoedeling

Op basis van de nieuwe kostentoedelingsmethode, de Methode Gebiedskenmerken, zoals beschreven in het bovenstaande hoofdstuk, worden de resultaten van de berekening gepresenteerd. Hieruit wordt de categorale kostentoedeling afgeleid en worden de verschuivingen ten opzichte van de huidige kostentoedelingsverordening weergegeven.

In de onderstaande tabel 3.1 is de categorale kostentoedeling weergegeven, rekening houdend met het rekenkundige ingezetenenandaandeel van 41,10 %.

Tabel 3.1 Berekening kostentoedelingspercentages watersysteemheffing in %

Categorie		2020	2022	2025	Mutatie (%) 2022/2025
	Ingezetenen	41,0 %	42,0 %	41,10 %	-2,14 %
A	Ongebouwd	7,1 %	7,1 %	6,39 %	-10,00 %
B	Natuur	0,1 %	0,1 %	0,05 %	-50,00 %
C	Gebouwd	51,8 %	50,8 %	52,46 %	+3,27 %
Totaal		100,0 %	100,0 %	100,00 %	n.v.t.

4 Gebiedskenmerken

4.1 Uitgangspunten

Voor de beoordeling van de gebiedskenmerken geldt een aantal uitgangspunten, die in deze paragraaf kort worden toegelicht.

Profijtbeginnel

De beoordeling van de gebiedskenmerken gaat uit van het profijtbeginnel. Het profijtbeginnel is gebaseerd op de gedachte dat burgers en bedrijven bijdragen in de kosten van publieke voorzieningen naar de mate van het profijt dat zij van deze voorzieningen hebben. Met dit beginnel kan van burgers en bedrijven die meer profiteren naar rato een grotere bijdrage in belasting worden gevraagd. Voor waterschappen heeft dit betrekking op de ingezetenen van het waterschapsgebied (bewoners), eigenaren van gebouwde onroerende zaken (woningen en niet-woningen), eigenaren van onbebouwde gronden (onder andere agrarische percelen, wegen, parken en plantsoenen) en eigenaren van natuurterreinen.

Kwantitatieve en kwalitatieve beoordeling

De beoordeling van de gebiedskenmerken vindt zowel kwantitatief als kwalitatief plaats. De kwantitatieve beoordeling vindt plaats op basis van data en wordt waar mogelijk vergeleken met de data van andere waterschappen. De kwalitatieve beoordeling is gebaseerd op relevante beleidsdocumenten, zoals het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Begroting 2025 en meerjarenraming van het waterschap. Voor de kwalitatieve gebiedskenmerken is het niet mogelijk om een beoordeling te maken op basis van getalmatige data, omdat de inspanningen vanuit het beleid niet direct kwantificeerbaar zijn. Daarom wordt er zo goed mogelijk beoordeeld op basis van de inspanningen van het waterschap in vergelijking met andere waterschappen.

Definitie weinig/veel en groot/beperkt

De gebiedskenmerken zijn onderverdeeld in drie categorieën, in lijn met de eerder genoemde Methode Gebiedskenmerken: gebiedskenmerken op basis van data, gebiedskenmerken op basis van inspanningen door het waterschap en gebiedskenmerken op basis van inspanningen door de belastingbetaler. Voor de gebiedskenmerken op basis van data geldt een onderscheid in veel of weinig en groot of beperkt deel van het beheergebied van het waterschap. Voor de gebiedskenmerken op basis van inspanningen van het waterschap geldt een onderscheid in weinig of veel. Bij de beoordeling van de gebiedskenmerken is voor deze termen uitgegaan van de volgende definities:

- Gebiedskenmerken op basis van data:⁸
 - Veel: cijfer is hoger (>10 procentpunten) dan het gemiddelde van alle waterschappen
 - Weinig: cijfer is lager (<10 procentpunten) dan het gemiddelde van alle waterschappen
 - Groot: oppervlakte gebiedskenmerk is meer dan 60 % van het beheergebied
 - Beperkt: oppervlakte gebiedskenmerk is minder 40 % van het beheergebied

⁸ Bij de beoordeling wordt vastgesteld of een van de onderstaande criteria van toepassing is. Indien dit het geval is, wordt het als een potentiële overweging meegenomen in de beoordeling.

- Gebiedskenmerken op basis van inspanningen door het waterschap:
 - Weinig: beperkte mate van prioriteit, inzet, financiën en/of middelen kwalitatief beoordeeld op basis van beleid en begrotingsstukken van het waterschap
 - Veel: hoge mate van prioriteit, inzet, financiën en/of middelen kwalitatief beoordeeld op basis van beleid en begrotingsstukken van het waterschap
 - Indien er geen wettelijke verplichtingen zijn wordt beargumenteerd of er neutraal, weinig of veel inspanning door het waterschap wordt geleverd
- Gebiedskenmerken op basis van inspanningen door de belastingbetaler:
 - Weinig: Is voor deze categorie van gebiedskenmerken geen aanleiding om hierin het te bepalen kostenaandeel voor te wijzigen
 - Veel: Indien sprake is van relatief veel waterbeheerdiensten die in die vorm van 'bijdragen in natura' door één of meer betalende categorieën worden geleverd

Overwegingen bij de beoordeling

Voor de beoordeling van de gebiedskenmerken zijn de overwegingen overgenomen uit de Handreiking Methode Gebiedskenmerken⁹. De overwegingen voor de beoordeling luiden als volgt:

- **Bevolkingsdichtheid:** voor het kostenaandeel van de categorie 'ingezetenen' heeft een waterschap een bestuurlijke bandbreedte van 10 % en in sommige gevallen, wanneer gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid uit artikel 120, derde lid van de Waterschapswet om het kostenaandeel boven het maximum van de bandbreedte met maximaal 10 % te verhogen, tot 20 %. Wanneer een waterschap relatief dichtbevolkt is, kan dit een reden zijn om boven het gemiddelde van de bandbreedte van de categorie 'ingezetenen' te gaan zitten
- **Bebouwd oppervlakte:** relatief veel bebouwd oppervlakte binnen het beheergebied van het waterschap betekent over het algemeen dat het waterschap ook veel inspanningen verricht in het kader van stedelijk water. De categorie 'Gebouwd' heeft profijt van inspanningen van het waterschap op het gebied van stedelijk water. Dit kan een reden zijn om binnen de bandbreedte het kostenaandeel van de categorie 'gebouwd' te verhogen
- **Agrarische bedrijvigheid:** voor gronden met een agrarische bestemming geldt dat het mogelijk is dat deze gronden om een hoger voorzieningenniveau van het waterschap vragen dan gronden met een andere bestemming. Relatief veel agrarische bedrijvigheid binnen het beheergebied van het waterschap kan daarom een reden zijn om binnen de bandbreedte het kostenaandeel van de categorie 'onbebouwd' te verhogen
- **Natuur(ontwikkeling):** met name de categorieën 'ingezetenen' en 'natuur' zijn gebaat bij veel inspanningen van het waterschap die zich richten op natuurontwikkeling en instandhouding. Relatief veel aandacht voor natuurontwikkeling in het beheergebied kan daarom een reden zijn om de kostenaandelen van de categorie 'ingezetenen' en 'natuur' te verhogen
- **Recreatiemogelijkheden:** de categorie 'ingezetenen' heeft profijt van inspanningen van het waterschap die recreatiemogelijkheden vergroten. Relatief veel aandacht van het waterschap voor recreatieve voorzieningen in het beheergebied kan daarom reden zijn om het kostenaandeel van de ingezetenen te verhogen

⁹ Handreiking methode gebiedskenmerken, Unie van Waterschappen.

- **Primaire keringen¹⁰:** primaire waterkeringen bieden bescherming tegen overstromingen vanuit het hoofdwatersysteem en hebben als doel verlies van mensenlevens, schade aan gebouwen, (spoor)wegen, bedrijfsmiddelen, oogst en andere economische schade zoveel mogelijk te voorkomen. In het algemeen geldt dat natuur minder schade van een overstroming zal ondervinden. Directe bescherming van een groot deel van het beheergebied door primaire keringen kan een reden zijn om binnen de bandbreedten het kostenaandeel van de categorieën 'ingezetenen', 'gebouwd' en 'ongebouwd' te verhogen
- **Niet-primaire keringen:** overige waterkeringen zijn alle waterkeringen die geen primaire kering zijn en vooral bescherming bieden tegen wateroverlast. Wateroverlast is veelal tijdelijk van aard en leidt over het algemeen vooral tot ongemak en tijdelijke verstoring van de bedrijfsvoering. Een doorbraak van niet-primaire keringen kan eveneens schade tot gevolg hebben, maar de mogelijke schade is vaak van een andere orde dan bij een doorbraak van een primaire kering. Over het algemeen is er geen sprake van het verlies van mensenlevens en relatief minder schade aan gebouwen, (spoor)wegen en bedrijfsmiddelen. Wel kan er sprake zijn van economische schade, bijvoorbeeld als gevolg van een latere oogst in de landbouw. Bescherming van een groot deel van het beheergebied door niet-primaire keringen kan daarmee een reden zijn om binnen de bandbreedte het kostenaandeel van de categorie 'ongebouwd' te verhogen
- **Bemalen gebied:** bemaling is vooral gericht op het tot stand brengen van een zodanig waterpeil dat landbouw- en natuurfuncties binnen het beheergebied van het waterschap optimaal worden bediend. Een groot oppervlakte (>60 %) bemalen gebied kan een reden zijn om binnen de bandbreedten de kostenaandelen van de categorie 'ongebouwd' en 'natuur' te verhogen
- **Wateraanvoer:** het aanvoeren van zoetwater naar delen van het beheergebied van het waterschap is vooral gericht op het tot stand brengen van een zodanig waterpeil dat landbouw- en natuurfuncties binnen het beheergebied optimaal worden bediend. Daarnaast kan wateraanvoer bijvoorbeeld paalrot voorkomen of ongewenste zettingen voorkomen en daarmee een bijdrage leveren aan de stabiliteit van funderingen van gebouwen. Het aanvoeren van water in een relatief groot deel (>60 %) van het beheergebied van het waterschap kan daarmee een reden zijn om binnen de bandbreedten de kostenaandelen van de categorie 'ongebouwd', 'gebouwd' en 'natuur' te verhogen
- **Waterkwaliteit:** van maatregelen die de waterkwaliteit verbeteren profiteren vooral de ingezetenen, de agrarische sector en de betalende categorie natuur. Veel inspanningen door het waterschap voor waterkwaliteit zouden een reden kunnen zijn om binnen de bandbreedten de kostenaandelen van de categorieën 'ingezetenen', 'ongebouwd' en 'natuur' te verhogen
- **Waterberging:** de inrichting van waterbergingsgebieden heeft over het algemeen tot doel om wateroverlast in stedelijk gebied te voorkomen. Dit betekent dat vooral de categorieën 'ingezetenen' en 'gebouwd' van dergelijke voorzieningen profiteren. Dit kan een reden zijn om binnen de bandbreedten de kostenaandelen van de categorieën 'ingezetenen' en 'gebouwd' te verhogen

¹⁰ Tijdens het onderzoek is in overleg met het waterschap ervoor gekozen om de categorie Primaire keringen en niet-primaire keringen gezamenlijk te beoordelen omdat het getalsmatig en in profijt duidelijk onderscheid in te maken.

- **Verdroging:** verdroging heeft vooral negatieve effecten op de landbouw, natuur en gebouwen (paalrot en/of ongewenste zettingen). Veel inspanningen door het waterschap om verdroging tegen te gaan zouden een reden kunnen zijn om binnen de bandbreedten de kostenaandelen van de categorieën 'gebouwd', 'ongebouwd' en 'natuur' te verlagen
- **Waterbeheerdiensten:** soms worden door betalende categorieën diensten ten behoeve van het waterbeheer geleverd of, in sommige waterschappen, de plicht voor 'aangelanden' om bepaalde waterlopen te onderhouden. De aangelanden kunnen eigenaren gebouwd, eigenaren ongebouwd en eigenaren natuurterreinen zijn. Indien sprake is van het leveren van relatief veel waterbeheerdiensten, die in die vorm van 'bijdragen in natura' door één of meer betalende categorieën worden geleverd, kan een reden zijn om voor de betreffende categorie binnen de bandbreedte het kostenaandeel te verlagen

4.2 Beoordeling

Tabel 4.1 tot en met tabel 4.3 geven de beoordeling inclusief toelichting van de gebiedskenmerken voor het beheergebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Kenmerk R001-1298569XWT-V03-kzo-NL

Tabel 4.1 Beoordeling gebiedskenmerk op basis van data

Gebiedskenmerk	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur	Toelichting
Dichtbevolkt	-	-	-	-	Het beheergebied van HDSR kent met 83.030 hectare een relatief klein oppervlakte (gemiddeld: 171.061 hectare). Het aantal inwoners van 847.841 is echter hoog. De bevolkingsdichtheid komt daarmee op 1.021 inwoners/km ² (gemiddeld: 751 inwoners/km ²). Het beheergebied van HDSR heeft daarmee veel inwoners op een relatief klein oppervlak Gebouwd, maar valt nog ruim binnen de bandbreedte 41 tot 50 %. De extra verhoging van 10 % speelt met name bij zeer dichtbevolkte waterschappen zoals bijvoorbeeld Delfland, Amstel Gooi en Vecht en Schieland Krimpenerwaard.
Aandeel bebouwde oppervlakte	-	-	-	-	Het beheergebied van HDSR kent met een bebouwingspercentage van 20 % een gemiddeld bebouwd oppervlak. Dit is net iets boven gemiddeld van de waterschappen in Nederland (19 %). Alle categorieën zijn daarmee neutraal beoordeeld.
Aandeel agrarische bedrijvigheid	-	-	-	-	Het beheergebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden kent met 48 % aardig wat agrarische bedrijvigheid. Dit is echter net iets onder gemiddeld (54 %). Alle categorieën zijn daarmee neutraal beoordeeld.
Aandeel gebied beschermd door primaire waterkeringen en niet-primaire waterkeringen	boven	boven	boven	-	Binnen het beheergebied overstroomt 77 % bij een dijkdoorbraak. Slechts 18.000 ha ligt hoog genoeg om niet te overstromen, waarmee je dus ook zou kunnen redeneren dat daarmee een grote inspanning door HDSR wordt geleverd bij bescherming van haar beheergebied. Alle categorieën zijn daarmee 'boven' beoordeeld.
Aandeel bemalen gebied	-	-	-	-	In totaal valt 42.794 hectare van het beheergebied van HDSR onder bemalen gebied. Dit is 52 % van het totale beheergebied. Dit is net iets onder gemiddeld (56 %) van Nederlandse waterschappen. Op basis van de uitgangspunten in paragraaf 4.1 valt het aandeel bemalen gebied hiermee binnen 10 procentpunt én binnen >40 % en <60 % (bij bemalen) en daarmee met 'neutraal' beoordeeld.
Wateraanvoer in groot/beperkt deel gebied	-	boven	boven	boven	In totaal valt 57.349 hectare van het beheergebied van HDSR onder wateraanvoer-gebied. Dit is 69 % (>50 % bij wateraanvoer) van het totale beheergebied. Dit is meer dan 10 procentpunt én meer dan 60 % van het beheergebied. De categorieën Gebouwd, Ongebouwd en Natuur zijn daarmee 'boven' beoordeeld.

Kenmerk R001-1298569XWT-V03-kzo-NL

Tabel 4.2 Beoordeling gebiedskenmerken op basis van inspanningen door het waterschap

Gebiedskenmerk	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur	Toelichting
Inspanningen gericht op natuur(ontwikkeling)	boven	-	-	boven	HDSR zet in op en doet onderzoek naar (de mogelijkheden van) ecologisch beheer. Daarnaast richt HDSR zich op natuurlijke inrichting van haar oevers, het aanleggen van vispassages en intensiveert het de aanpak met studiegroepen als 'polder op peil' en '(s)ken je sloot'. HDSR geeft tevens advies en meerjarige financiële ondersteuning aan gemeentelijke projecten die de waterkwaliteit en biodiversiteit verbeteren. Biodiversiteit wordt standaard meegewogen in de activiteiten van HDSR. HDSR heeft een biodiversiteitsvisie opgesteld en de zogenaamde 'Wet Five' als icoonsoorten benoemd. Met voorgenoemde werkzaamheden is HDSR vanuit zichzelf actief bezig met natuur(ontwikkeling). De inspanningen van HDSR voor (natuur)ontwikkeling kunnen hiermee gedefinieerd worden als 'veel'. De categorieën 'ingezetenen' en 'natuur' zijn daarmee beoordeeld met 'boven'.
Inspanningen gericht op recreatie	-	-	-	-	HDSR zet samen met de sportvisserij in op het reduceren van loodgebruik en andere uitlopende materialen door pilots met loodvrij vissen. Daarnaast zet HDSR bij het project 'Sterke Lekdijk' in op het zoveel mogelijk creëren van maatschappelijke meerwaarde. Verder draagt HDSR bij aan kansen voor biodiversiteit, cultuurhistorie en beleving. HDSR staat hiermee open voor meekoppelkansen, maar onderneemt niet actief zelf actie. Daarnaast is HDSR verantwoordelijk voor het onderhoud, de waterkwaliteit en het beheer van de waterstanden van vaarwegen in de regio Utrecht, met als doel een veilig en duurzaam vaarwegennet te waarborgen. De inspanningen van HDSR voor recreatie kunnen hiermee als 'neutraal' worden gedefinieerd. De categorie 'ingezetenen' is hiermee beoordeeld als 'neutraal'.

Gebiedskenmerk	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur	Toelichting
Inspanningen voor waterkwaliteit	boven	-	boven	boven	In 2027 dienen de KRW-doelen te worden gehaald. Dit vraagt nog om een grote inspanning van het waterschap. HDSR neemt maatregelen om uitspoeling van nutriënten naar het oppervlaktewater te voorkomen. Ook worden de komende jaren diverse projecten uitgevoerd om de waterkwaliteit van KRW-wateren te verbeteren. Daarnaast stelt HDSR in het kader van het Deltaplan Agrarische Waterbeheer samen met agrariërs gebiedsgerichte uitvoeringsplannen op. HDSR ondersteunt tevens bij de uitvoering van deze plannen. HDSR stimuleert maatregelen 'bij de bron' en breidt het project 'samen meten' uit naar het landelijk gebied. Daarnaast geeft HDSR advies en meerjarige financiële ondersteuning aan gemeentelijke projecten die de waterkwaliteit en biodiversiteit verbeteren. HDSR wil ook meer samenwerken aan beheer en onderhoud en het terugdringen van zwerfafval en lozingen van gemeentelijke rioolstelsels. Tenslotte zet HDSR samen met de sportvisserij in op het reduceren van loodgebruik en andere uitlogende materialen door pilots met loodvrij vissen. Met voorgenoemde werkzaamheden is HDSR vanuit zichzelf actief bezig met waterkwaliteit. De inspanningen van HDSR voor waterkwaliteit kunnen hiermee gedefinieerd worden als 'veel'. De categorieën 'ingezetenen', 'ongebouwd' en 'natuur' zijn daarmee beoordeeld met 'boven'.
Inspanningen gericht op voorkomen verdroging	-	boven	boven	boven	HDSR werkt de adaptatiestrategie uit de 'Visie toekomstbestendig watersysteem' uit voor haar deelgebieden en voor het bovenregionale niveau. Daarnaast vertaalt HDSR de beleidsontwikkelingen op nationale en provinciale schaal naar haar beheergebied. Op bovenregionaal niveau werkt HDSR binnen het programma 'Slim watermanagement' samen met buurwaterschappen, Rijkswaterstaat en provincies. Het project 'Toekomstbestendig Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal' maakt hier onderdeel van uit, evenals de uitwerking van het concept 'Klimaatbestendige Zoetwatervoorzieningen Hoofdwatersysteem (KSZ)' dat inzet op zoet water. Binnen het Deltaprogramma Zoetwater, regio west Nederland, werkt HDSR aan het verder optimaliseren van de zoetwatervoorziening. Voorbeelden hiervan zijn de KWA+ die nu gerealiseerd wordt en een inlaatgemaal bij de Kromme Rijn dat in voorbereiding is. HDSR participeert actief in de Blauwe Agenda-samenwerking dat als doel heeft om het

Gebiedskenmerk	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur	Toelichting
					watersysteem op de Utrechtse Heuvelrug te begrijpen en duurzaam gezamenlijk te beheren. Het waterschap beheert in het westelijk deel van haar beheergebied (veenweide) een uitgebreid stelstel van hoogwatervoorzieningen. Dit zijn peilgebieden waar het waterpeil is afgestemd op de aanwezige kwetsbare houten paalfunderingen van opstallen. Met voorgenoemde werkzaamheden is HDSR vanuit zichzelf actief bezig met het tegengaan van verdroging. De inspanningen van HDSR voor het tegen gaan van verdroging kunnen hiermee gedefinieerd worden als 'veel'. De categorieën 'gebouwd', 'ongebouwd' en 'natuur' zijn daarmee beoordeeld met 'boven'.
Aandeel gebieden ingericht als waterberging	-	-	-	-	In totaal is circa 130 hectare van het beheergebied van HDSR ingericht als waterbergingsgebied. Dit is 0,16 % van het totale beheergebied. De inspanningen HDSR voor het inrichten van waterbergingsgebieden kunnen op basis van de begroting en waterbeheerplannen niet als 'veel' of 'weinig' worden aangemerkt en worden hiermee als 'neutraal' beoordeeld.

Tabel 4.3 Beoordeling gebiedskenmerk op basis van inspanningen door de belastingbetaler

Gebiedskenmerk	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur	Toelichting
Waterbeheerdiensten in natura door inwoners	-	-	-	-	Waterbeheerdiensten in natura door inwoners is bijna niet aan de orde met uitzondering van hier en daar kleine projecten/initiatieven, zoals (S)ken je sloot. Dit is echter niet representatief voor het hele beheergebied van HDSR. De categorie 'ingezetenen' is daarmee beoordeeld met 'neutraal'.
Waterbeheerdiensten in natura door eigenaren gebouwd	-	-	-	-	Waterbeheerdiensten in natura door eigenaren gebouwd is bijna niet aan de orde met uitzondering van enkele oevers die door de eigenaren zelf worden onderhouden. Dit is echter niet representatief voor het hele beheergebied van HDSR. De categorie 'gebouwd' is daarmee beoordeeld met 'neutraal'.
Waterbeheerdiensten in natura door eigenaren ongebouwd/agrariërs	-	-	-	-	Waterbeheerdiensten door eigenaren ongebouwd zijn wel aan de orde, bijvoorbeeld de baggerplicht voor aangelanden en agrarisch natuurbeheer (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer). De categorie 'ongebouwd' is daarmee beoordeeld met 'neutraal'.
Waterbeheerdiensten in natura door natuurbeheerders	-	-	-	-	Waterbeheerdiensten door eigenaren natuur zijn wel aan de orde, bijvoorbeeld eigen waterbeheer en onderhoud door natuurorganisaties, natuurinrichting en water

Kenmerk

R001-1298569XWT-V03-kzo-NL

Gebiedskenmerk	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur	Toelichting
					vasthouden. Met meerdere terrein beherende instanties zijn verschillende afspraken gemaakt. Dit is echter niet van toepassing op het gehele beheergebied van HDSR en daarmee ook niet dekkend als gebiedskenmerk. De categorie 'natuur' is daarmee beoordeeld met 'neutraal'.